

# Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği'nin Geliştirilmesi

## Development of the Social Media Privacy Protection Skills Scale for Adolescents

Özlem Gelbal Odabaş<sup>1</sup>, Tahsin İlhan<sup>2</sup>, Kerem Kılıçer<sup>3</sup>

1. Fatsa Eczacı İlhan Hazinedar Ortaokulu, Ordu

2. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Tokat

3. Tokat Gaziosmanpaşa Üniv.ersitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Tokat

### Abstract

**Objective:** The aim of the study is to develop a valid and reliable scale in which adolescents privacy protection skills can be evaluated.

**Method:** The research was conducted with a total of 790 secondary and high school students (F: 435, M: 355) between the ages of 11-18. In order to form the item pool, individual interviews were conducted with 10 students (F: 5, M: 5) between the ages of 15-18. In the collection of data, Social Media Privacy Protection Skills Scale for Adolescents, Online Privacy Scale-Online Security Scale developed as sub-dimensions of Student Cyber Health Scale were used.

**Results:** As a result of the factor analysis, it was observed that the total variance explained by the scale with 27 items was 46.33%, it displayed a three-factor structure, and the fit indices of the first and second level confirmatory factor analysis indicated good fit. The correlation values obtained as a result of the criterion-based validity studies conducted with the online privacy scale and the online security scale support the validity of the scale. The Cronbach Alpha coefficient is .90 and test-retest reliability coefficient is .78 for the whole scale.

**Conclusion:** Social Media Privacy Protection Skills Scale for Adolescents is thought to be a valid and reliable measurement tool and can be used to measure social media privacy protection skills variable.

**Keywords:** Social media, privacy, privacy protection skills, adolescents, scale development

### Öz

**Amaç:** Çalışmanın amacı, ergenlerin sosyal medyada mahremiyeti koruma becerilerinin değerlendirilebileceği geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir.

**Yöntem:** Araştırma, yaşları 11-18 arasında olan toplam 790 ortaokul ve lise öğrencisi (K:435, E:355) ile yürütülmüştür. Madde havuzunu oluşturmak amacıyla 15-18 yaş arası 10 öğrenciyle (K:5, E:5) bireysel görüşme yapılmıştır. Verilerin toplanmasında, Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği, Öğrenci Siber Sağlık Ölçeği'nin alt boyutları olarak geliştirilen Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği-Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği kullanılmıştır.

**Bulgular:** Faktör analizi sonucunda 27 maddeli ölçeğin açıkladığı toplam varyansın % 46.33 olduğu, üç faktörlü bir yapı sergilediği, birinci ve ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizinin uyum indekslerinin iyi uyuma işaret ettiği gözlenmiştir. Çevrimiçi mahremiyet ölçeği ve çevrimiçi güvenlik ölçeği ile yapılan ölçüt dayanaklı geçerlilik çalışmaları sonucunda elde edilen korelasyon değerleri ölçeğin geçerliliğini desteklemektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .90 ve test- tekrar test güvenilirlik katsayısı .78'dir.

**Sonuç:** Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve sosyal medya mahremiyetini koruma becerisi değişkeninin ölçülmesinde kullanılabileceği düşünülmektedir.

**Anahtar kelimeler:** Sosyal medya, mahremiyet, mahremiyeti koruma becerileri, ergenler, ölçek geliştirme

**Correspondence / Yazışma Adresi:** Özlem Gelbal Odabaş, Fatsa Eczacı İlhan Hazinedar Ortaokulu, Ordu, Türkiye.

**E-mail:** ogelbal78@gmail.com

Received /Gönderilme tarihi: 28.02.2021

Accepted /Kabul tarihi: 25.05.2021

## Giriş

Sosyal medya; kullanıcıların bilgi, fikir ve ilgi alanlarını internet aracılığı ile paylaştıkları, kitleleri bir araya getirerek aralarındaki etkileşimi artıran sosyal platformlardır (1,2). Bireyler; sosyal paylaşım sitelerinde; adları (gerçek veya takma), cinsiyetleri, doğum tarihi, fotoğrafları, memleketi, etnik kökeni, dini eğilimi ve kişisel ilgi alanları dahil olmak üzere kişisel bilgileriyle çevrimiçi profiller oluşturmakta ve bunların hepsini çoğu kez herkese açık olarak paylaşmaktadırlar (3,4). İnsanların, bu sanal gerçeklik içinde yeni bir dünya kurdukları, gün geçtikçe bu ortamlarda daha fazla vakit harcayarak gerçek yaşam ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştıkları düşünülmektedir (1).

Sosyal paylaşım ağları, yeni sosyalleşme ortamları olarak toplumların mahremiyet algılarını etkilemektedir. Günümüzde sosyal medya kullanıcıları, özel yaşamlarına ait her türlü bilgiyi sosyal medya hesaplarından paylaşma eğilimi göstermektedirler. Ancak sosyal paylaşım ağlarında yapılan paylaşımlar, bireysel özgürlüğün sınırlarını daraltmaktadır (5). İçinde bulunduğumuz çağın, geçmişe göre sosyalleşmeyi daha fazla ön planda tutması nedeniyle bireylerin mahremiyetlerini korumaları her geçen gün zorlaşmakta ve bireyler hem mahremiyetini koruma hem de sosyalleşmeye çalışma ikilemini yaşamaktadır. Aynı zamanda teknolojiye daha yatkın yeni nesil için, mahremiyet kavramının eskisi kadar önemli olmadığı, genç kuşak tarafından bu ortamlardaki gizliliğe yönelik ayarların ve ilgili politikaların büyük ölçüde anlaşılmadığı ya da göz ardı edildiği görülmektedir (6,7). Gençlerin, sosyal medya kullanımı ile ilgili çeşitli endişeler yaşadıkları, buna rağmen en özel alanlarına ilişkin paylaşım yapmaktan çekinmedikleri ve bunu sosyalleşmek ve kabul edilmek için bir zorunluluk olarak gördükleri söylenebilir (8).

Sosyal medya konusunda yapılan çalışmalar, gizliliklerinin ihlal edilmesinden endişe duyan sosyal medya kullanıcılarının daha az bilgi açıklama eğiliminde olduklarını, bu durumun da kişileri gizliliği koruma davranışına yönlendirdiğini ve çevrimiçi ortamlarda daha az güvenli olmayan davranışlarda bulunulduğunu ortaya koymaktadır (9,10,11,12). Sosyal ağlarda gizliliği koruma öz yeterliği ile gizliliği koruma davranışı arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Kişiler çevrimiçi yeterliklerine daha çok güvendiklerinde, onları kullanma olasılıkları daha yüksek olacağı düşünülmektedir (9). Bu anlamda geliştirilen ölçek ile ölçüt olarak belirlenen diğer ölçekler arasında pozitif ilişki öngörülmektedir.

Yapılan çalışmalar, mahremiyeti korumaya yönelik tedbirlerin yeterli düzeyde alınmadığında siber zorbalığa ve cinsel istismara daha fazla maruz kalındığını; kontrolsüz çevrimiçi paylaşımların; cinsel içerikli mesajlara maruz kalma, siber zorbalık ve bunun getirdiği ruhsal sağlık sorunlarına yol açtığını ve kullanıcıların; bilgi paylaşımında buldukları sitelere duydukları güvenin, kullanıcıları bilgilerini paylaşmaya daha istekli hale getirdiğini ortaya koymuştur (3,13,14). Yapılan bir diğer çalışmada ise, gençlerin sosyal paylaşım sitelerinde gizliliği korumak için birtakım stratejiler kullandıklarını ancak bu stratejilerin yeterli olmadığını ve mahremiyetin yeniden kavramsallaştırılmasının önemini vurgulanmıştır (15). Geleneksel medyada bireyin mahremiyetine herhangi bir saldırı söz konusu değilken, günümüzde sosyal medyanın çok hızlı yaygınlaşması ve birçok bireyin bu platformlarda yer almasıyla birlikte, bireylerin mahremiyetleri ciddi anlamda tehlike altına girdiği görülmektedir (16).

Ergenlerin en önemli gelişim görevi kimlik kazanımıdır. Kimlik kazanımının en kritik dönemi ise, 11-18 yaş arasını kapsamaktadır (17). Ergenler ve genç yetişkinler, gelişimsel olarak bağımsızlık ve kimlik duygusu kazanmaya çalıştıkları bir dönemde aynı zamanda akranlarına "uyum" sağlamayı ve onlar tarafından kabul edilmeyi amaçlamaktadırlar (18). Son yıllarda giderek büyüyen sosyal medya platformları, günümüz gençlerine eğlence ve iletişim için bir portal sunmaktadır (14). Digital İn 2020 raporlarına göre, tüm dünyada 13-24 yaş aralığındaki gençlerin yaklaşık %94'ü çeşitli sosyal ağ sitelerini kullanmaktadır. Yine aynı raporda Facebook, Twitter, Instagram ve Snapchat sosyal medya platformlarının reklam kitesinin %40,2'sini 13-17 yaş arası bireylerin oluşturduğu görülmektedir (19). Ülkemizde ise TÜİK 2020 verilerine göre 13-34 yaş arası bireylerin %60'ı sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadır (20). Bu durum sosyalleşme ve popüler olma, gündelik işlerini kolaylaştırma gibi avantajlar sağlamakla birlikte zaman zaman güvenlik ve mahremiyeti tehlikeye atmaktadır (6).

Alan yazın incelendiğinde sosyal medya mahremiyetinin ölçümüyle ilgili birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmalarda; Sosyal Paylaşım Sitelerinde Gizlilik Endişesi ve Gizliliği Koruma Faktörleri Ölçeği (Factors of Concerning Privacy-Protection Social Networking Sites), sosyal paylaşım sitelerinde bilgi gizliliği endişesi ve koruma davranışının faktörlerini tanımlamaya ve sosyal paylaşım sitelerini kullanmada etken olan faktörlerin belirlenmesine yönelik bir anlayış kazandırmaya çalışmaktadır (21). Bunun dışında, öğrencilere, mahremiyet konusundaki farkındalıkları, mahremiyet endişeleri ayrıca haber medyası kullanımı konusunda sorular sorulmuştur ve sosyal medya kullanımında gizlilik endişeleri ile ilgili açık uçlu sorulara da yer verilmiştir (22,23).

Ortaokul öğrencilerine yönelik geliştirilen, Genç Ergenlerin Gizliliği Koruma Davranışları Anketi (Determinants of Online Privacy Concern and Its Influence on Privacy Protection Behaviors Among Young Adolescents), internet kullanımında gizlilik endişesinin seviyesini ve gizliliği koruma stratejilerini ortaya koymaktadır (24). Bir diğer ölçme aracı olan Gönüllü Bilgilendirme Motivasyonu ve Algılanan Sonuçları Ölçeği (Motivations and Perceived Consequences of Voluntary Disclosure Scale), Facebook'taki aktif kullanıcıların, bilgi ifşasındaki motivasyonlarını ve bilgi ifşasının sonuçlarının nasıl algılandığını ölçmeyi amaçlamaktadır (25). Bireysel Gizlilik Algıları ve Kullanıcı Tarafından Yönetilen Gizlilik Stratejileri Anketi (Individual Privacy Perceptions and User-Directed Privacy Strategies Survey)'nin amacı ise kullanıcıların gizliliği koruma yeterliklerinin, durum güncellemeleri ve sohbetleri ne kadar etkilediğini ortaya koymaktır (26). Sosyal Ağ Sitelerinde Bilgiyi Açıklama ve İnternet Gizlilik Kaygısı Anketi (Information Revelation and Internet Privacy Concerns on Social Network Sites)'nin amacı Facebook'ta kişisel bilgileri ifşa etmeye etki eden faktörleri ve öğrencilerin gizlilik tehditlerine karşı kendilerini korumak için geliştirdikleri stratejileri araştırmaktır (13). Bir diğer çalışmada İstanbul'da yaşayan kullanıcılara ilişkin Facebook'ta güvenlik davranışı ve mahremiyet kaygısı üzerine çevrimiçi anket uygulanmıştır (27).

Konu ile ilgili yapılan alan yazın taramasında Türkiye'de sosyal medyada mahremiyeti koruma yeterliğine yönelik bir ölçek çalışmasına rastlanmamıştır. Sosyal medyada mahremiyeti koruma yeterliğine yönelik yurtdışında yapılan ölçek geliştirme çalışmaları incelenmiş, ergenler için yapılan çalışmaların sınırlı olduğu, var olan ölçeklerin sosyal medyada mahremiyeti koruma yeterliklerinin dışında farklı boyutları da kapsadığı görülmüştür. Mevcut ölçme yöntemlerinin en önemli sınırlılığı; daha çok üniversite öğrencileri ve yetişkin örneklemleri için geliştirilmesi, tamamının başka bir dil ve kültüre geliştirilmiş olması, özellikle Facebook üzerine ve anket yöntemine yoğunlaşmış olmasıdır. Bu nedenle 11-18 yaş grubu ergenlere yönelik; riskli davranışlarda bulunmaya eğilimli öğrencilerin belirlenmesi, sosyal medyada mahremiyet algısının yaratılması ve gizliliği koruma becerilerinin geliştirilmesi; bu doğrultuda da gerekli önleyici rehberlik çalışmalarına ışık tutması açısından ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu araştırma kapsamında ergenlerin sosyal medya kullanımında mahremiyeti koruma becerilerinin değerlendirilebileceği geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır.

## Yöntem

Gerçekleştirilen çalışma bir ölçek geliştirme çalışması olduğu için süreç DeVellis'in önerdiği şekilde ilerlemiştir (28). Buna göre ölçek geliştirme süreci ölçülmek istenen yapının detaylı bir biçimde incelenmesi ve yapının açık bir biçimde belirlenmesiyle başlamıştır. Daha sonra madde havuzu oluşturularak ölçekte yer alabilecek maddeler yazılarak düzenlenmiştir. Madde yazım sürecinden sonra ölçme biçimi ve yanıtlama biçimi belirlenmiştir. Hazırlanan maddeler ve yanıtlama seçenekleri uzmanlar tarafından gözden geçirilmiştir. Gözden geçirilen maddeler ölçeğin geliştirileceği hedef kitleye uygulanmıştır. Son olarak uygulamanın ardından geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilerek maddeler değerlendirilmiştir.

## Örnekleme

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği geliştirme sürecinde, iki ayrı çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubu, Orta Karadeniz bölgesindeki bir ilçede eğitim gören ortaokul ve lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Birinci çalışma grubunda 640 kişi (343 kız, 297 erkek), ikinci çalışma

grubunda 150 kişi (92 kız, 58 erkek) bulunmaktadır. Birinci çalışma grubunu oluşturan bireylerle ilgili demografik bilgileri Tablo 1’de gösterilmiştir.

**Tablo 1. Birinci çalışma grubu katılımcı profile**

Katılımcı Profili	Kategoriler	n	%
	<b>AFA</b>	<b>377</b>	
<b>Cinsiyet</b>	Kız	210	55.70
	Erkek	167	44.30
<b>Sınıf</b>	6	58	15.40
	7	60	15.90
	8	54	14.30
	9	53	14.10
	10	54	14.30
	11	55	14.60
	12	43	11.40
	<b>DFA</b>	<b>263</b>	
<b>Cinsiyet</b>	Kız	133	50.57
	Erkek	130	49.43
<b>Sınıf</b>	6	38	14.40
	7	32	12.20
	8	41	15.60
	9	35	13.30
	10	32	12.20
	11	36	13.70
	12	49	18.60

Açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) birinci çalışma grubu ( $n=640$ ) üzerinde yapılmıştır. Veri toplama süreci göz önüne alınarak AFA ve DFA için iki farklı zamanda veri toplamak yerine veriler tek seferde toplanmıştır. Analizler için minimum örneklem yeterliği dikkate alınarak AFA için çalışma grubunun % 60’ı (377 katılımcı), DFA için çalışma grubunun % 40’ı (263 katılımcı) rastgele seçilerek veri seti ikiye ayrılmıştır. Veri setinin ilk bölümüyle AFA, ikinci bölümüyle ise, DFA yapılmıştır. Böylelikle iki farklı veri seti oluşturularak farklı veri setleriyle AFA ve DFA yapılması sağlanmıştır. İkinci araştırma grubu ( $n = 150$ ) verileriyle ise, ölçüt geçerliği, iç tutarlık ve test-tekrar test güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

İkinci çalışma grubunu oluşturan bireylerin demografik bilgileri Tablo 2’de gösterilmiştir.

**Tablo 2. İkinci çalışma grubu katılımcı profili**

Katılımcı Profili	Kategoriler	n	%
<b>Cinsiyet</b>	Kız	92	61.30
	Erkek	58	38.70
<b>Sınıf</b>	6	20	13.30
	7	20	13.30
	8	22	14.70
	9	22	14.70
	10	22	14.70
	11	22	14.70
	12	22	11.70

## İşlem

Araştırma verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılında toplanmıştır. Araştırmanın uygulanabilmesi için Ordu İl Millî Eğitim Müdürlüğü’nden 07.12.2018 tarih ve 18802389-44-E.23594595 sayılı izin alınmıştır. Ailelerinin bilgisi dahilinde gönüllü olarak çalışmaya katılacak öğrencilerin ebeveynlerinden aydınlatılmış onamları alınmıştır. Ayrıca, araştırma için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler

Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 10.12.2020-E.55354 tarihli 33490967-044/ sayılı Etik Kurul izni alınmıştır. Birinci uygulamada AFA ve DFA için kişisel bilgi formu ve ölçeğin 64 maddelik deneme formu, ölçeği yanıtlamayı kabul eden 640 gönüllü katılımcıya (birinci çalışma grubuna), araştırmacı tarafından sınıf ortamında uygulanmıştır. Öncelikle katılımcılara çalışmanın amacı anlatılarak, kısa bir bilgilendirme yapılmıştır. Uygulama yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Katılımcılara istedikleri takdirde çalışmayı yarım bırakabilecekleri belirtilmiştir.

AFA ve DFA sonuçlarına göre 37 madde deneme formundan çıkarılmıştır. İkinci uygulamada ölçüt dayanaklı geçerlilik ve güvenilirlik için 27 maddelik nihai ölçek formu, çevrimiçi mahremiyet ölçeği ve çevrimiçi güvenlik ölçeği yanıtlamayı kabul eden 150 katılımcıya (ikinci çalışma grubuna), araştırmacı tarafından sınıf ortamında uygulanmıştır. Uygulama yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Test tekrar test için aynı katılımcılara iki hafta sonra tekrar ulaşılmıştır.

## Veri Toplama Araçları

### Öğrenci Siber Sağlık Ölçeği

Mıhçı ve Kılıç-Çakmak tarafından geliştirilen Öğrenci Siber Sağlık Ölçeği (ÖSSÖ)'nin alt boyutları olarak geliştirilen Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği ve Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği, 6-7-8. sınıf öğrencilerinin interneti güvenli ve sorumlu kullanma düzeylerini saptayabilmek için geliştirilmiştir (29). ÖSSÖ, 6-7-8. sınıf öğrencileri örnekleminde, 11-15 yaş arası 528 öğrenciye uygulanmıştır. Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği, öğrencilerin çevrimiçi mahremiyetle ilgili davranışlarına yönelik tek boyutlu 4 maddeden oluşmakta ve 4'lü Likert tipinde derecelendirilmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .60 olarak bulunmuştur. Ölçeğin bu çalışmadaki iç tutarlılık katsayısı .42 olarak bulunmuştur. Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği, öğrencilerin çevrimiçi güvenliğe yönelik davranışlarını ayırt etmeyi içeren 2 boyut ve 11 maddeden oluşmakta ve 4'lü Likert tipinde derecelendirilmektedir. Ölçeğin çevrimiçi güvenli olmayan davranışlar faktörünün Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .82, çevrimiçi güvenli davranışlar faktörünün Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .66 bulunmuştur. Ölçeğin bu çalışmadaki çevrimiçi güvenli davranışlar faktörünün Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .50, çevrimiçi güvenli olmayan davranışlar faktörünün Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .63 olarak bulunmuştur.

### Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği Deneme Formu

Ölçek geliştirme sürecinde, öncelikle sosyal medya mahremiyetini koruma yeterlikleri ve bu yeterliklerin ölçülmesine yönelik yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmalar ve daha önce geliştirilmiş ölçme araçları incelenmiş (9,13,21,23,24,25,26,27) ve ölçeğin amacını oluşturan maddeler değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, 15-18 yaş arası 10 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Görüşmede katılımcılara; sosyal medyayı kullanma alışkanlıkları ve sosyal medyada mahremiyeti koruma yeterliklerine yönelik yarı yapılandırılmış 11 soru sorulmuştur. Görüşmeden alınan cevaplar "içerik analizi" yöntemiyle analiz edilmiştir. Alan yazın incelemesi, ölçme araçlarının değerlendirilmesi ve yapılan görüşmeler sonrasında 58 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra madde havuzundaki tüm maddeler sosyal medya mahremiyetini koruma yeterlikleri kuramsal çerçevesi bağlamında değerlendirilerek her bir maddenin odaklandığı nokta kuramsal açıdan gözden geçirilmiştir. Son olarak madde havuzundaki maddelerin kapsam geçerliği için taslak maddeler; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanından 2 uzman, Ölçme ve Değerlendirme alanından 1 uzman ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanından 3 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarından uygulamaya çıkılacak madde grubunun belirlenmesi amacıyla madde havuzundaki tüm maddelerin '1: Hiç uygun değil, 5: Tamamen uygun' şeklinde değerlendirmeleri ve düzeltme önerileri istenmiştir. Ayrıca taslak forma ait görünüş geçerliği ile ilgili görüşleri de sorulmuştur. Madde havuzunu oluşturan 58 maddede iki ya da daha fazla uzmanın hiç uygun değil şeklinde puanladığı maddeler madde havuzunun dışına çıkarılmıştır. Uzmanlardan, bazı maddelerde birden fazla ifade olduğu, bunların ayrı maddeler şeklinde yazılması gerektiği şeklinde öneriler de gelmiştir. Uzmanların düzeltme önerileri de dikkate alınarak araştırmacılar tarafından madde havuzu yeniden değerlendirilmiş madde sayısı 64'e çıkarılmıştır. Bunun yanında, dil geçerliliği açısından, Türkçe dil uzmanı tarafından birebir ölçek maddeleri incelenmiştir. Ölçek ergenlerin sosyal medya mahremiyetini koruma becerilerini



değerlendirebilecekleri bir ölçme aracı olarak tasarlandığından, maddelerin 1 (Kesinlikle katılmıyorum) - 5 (Kesinlikle katılıyorum) aralığında, beşli Likert tipinde puanlanmasına karar verilmiştir.

## Veri Analizi

Verilerin analizinde AFA için IBM SPSS 25, DFA için LISREL 8.5 programları kullanılmıştır. Verilerin analizi öncesi veri girişinde yanlışlık yapıp yapılmadığı kontrol edilmiş ve uç değerler incelenmiştir. Örneklem büyüklüğünü denemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve verinin faktörlere ayrılmasının uygunluğunu denemek için de Bartlett Küresellik testi kullanılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde özdeğeri bir ve birden büyük olan faktörlerin önemli olması kriteri (30) ile yamaç birikinti grafiği kullanılmıştır. Analizlerde veri setindeki göstergeler arasındaki ilişkilerin yeniden düzenlenmesi ve faktör çözümlerinin daha iyi yapılabilmesi için (31) en çok olabilirlik yöntemi (Maximum Likelihood) kullanılmıştır. Yamaç birikinti grafiği ve alan yazındaki kuramsal çerçeve dikkate alınarak analizlerin üç faktörlü yapı üzerinden yapılmasına karar verilmiştir. Bu faktörler gizliliği koruma eğilimi, özyeterlilik ve gizliliği koruma davranışı olarak adlandırılmıştır. Analiz sonucunda ulaşılan uyum iyiliği indeksleri  $GFI \geq .85$ ,  $AGFI \geq .80$ ,  $IFI$  ve  $CFI \geq .90$ ,  $NFI \geq .90$ ,  $NNFI \geq .90$ ,  $RMSEA < .10$  kriterlerine göre değerlendirilmiştir (32-33-34-35-36).

İkinci uygulamada 27 maddeden oluşan nihai ölçek formu 150 katılımcıya uygulanmıştır. Bu aşamada katılımcılara nihai ölçek formuyla birlikte Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği ve Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği de uygulanmıştır. Ölçüt dayanaklı geçerliliği ortaya koymak için ölçeğin faktör puanları ile Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği faktör puanları ve Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği faktör puanları arasındaki Pearson korelasyon katsayısı incelenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık anlamındaki güvenilirliği için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin test – tekrar test güvenilirliği için ise ölçeğin nihai formu iki hafta sonra ikinci çalışma grubuna tekrar uygulanmıştır.

## Bulgular

### Geçerlilik

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği geçerlilik çalışmaları doğrultusunda, ölçeğin kapsam geçerliği, yapı geçerliliği ve ölçüt dayanaklı geçerliliği incelenmiştir. Ölçek geliştirme çalışmalarında, geliştirilmesi amaçlanan ölçek ile ölçülmek istenilen özellik arasındaki bağlantının tutarlı olması beklenmektedir. Bu nedenle; ölçek maddelerinin yüksek düzeyde psikometrik özellikler taşıması gerektiği düşünülmektedir. Öncelikle alan yazındaki var olan ölçekler incelenmiş ve incelenen değişkenin yapısı çalışmalarla kontrol edilmiştir (9,13,21,23-27). Ölçek maddelerinin kapsam geçerliliğini belirlemenin yollarından biri uzman görüşlerine başvurmaktır (37). Bu amaçla yapılan çalışmada, toplam 58 maddeden oluşan madde havuzu, 6 uzmanın görüşüne sunulmuş ve alınan tüm geri bildirimler değerlendirilerek deneme formu 64 maddeye çıkarılmıştır. Büyüköztürk'e göre, yapı geçerliliğine ilişkin, faktör analizi "testten elde edilen puanların, testin ölçtüğünü varsaydığı şeyi ölçüyor mu?" sorusuna cevap aramaktadır (38). Bu nedenle, faktör analizi, ölçek puanlarının yapı geçerliliğinin değerlendirilmesine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Bu çalışmada yapı geçerliliğini saptamak amacı ile AFA ve DFA yapılmıştır.

### Açımlayıcı faktör analizi

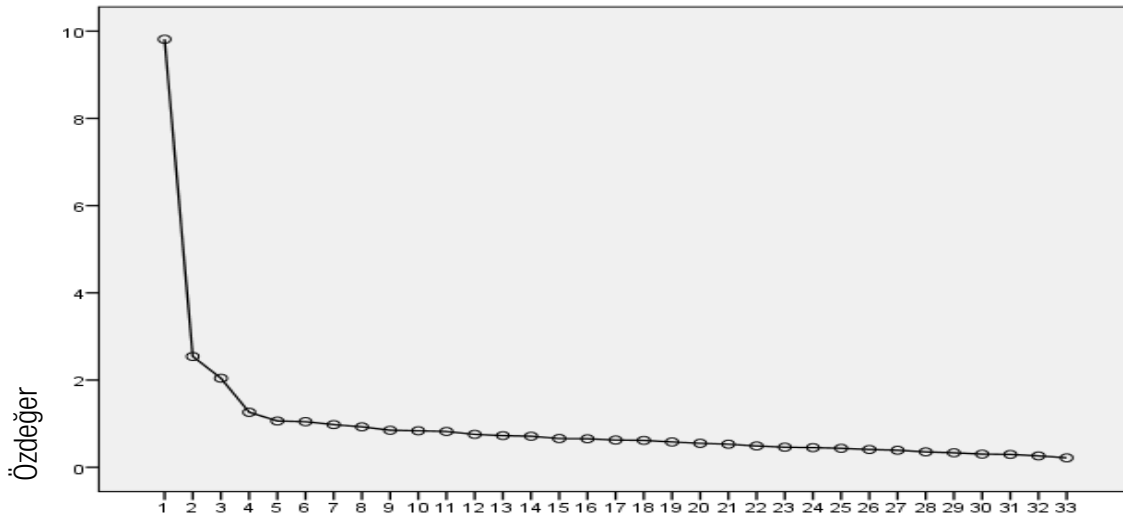
Birbirleriyle ilişkili çok sayıda değişkeni bir araya getirerek, daha az sayıda yeni ve anlamlı değişkenler elde etmek amacıyla temel bileşen analizi yöntemiyle AFA yapılmıştır. Örneklem büyüklüğünü incelemek için Kaiser- Meyer-Olkin (KMO) değerleri incelenmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek amacıyla da Bartlett Küresellik testi kullanılmıştır. Ölçek maddelerine ait KMO değeri .91 olarak tespit edilmiş ve bu değerle örneklem büyüklüğünün faktör analizi için "mükemmel" olduğu sonucuna ulaşılmıştır (39). Tabachnick ve Fidell, her bir değişkenin yük değerlerinin .32 ve üzerinde olması gerektiğini belirtmektedir (31). Bu çalışmada madde faktör yükü değeri alt sınırı .32 olarak alınmıştır. Faktör analizi kapsamında faktörleştirme tekniği seçilirken, döndürme teknikleri kullanılmadan analizin yorumlanabilecek sonuçlar vermeyebileceği ifade edilmektedir. Döndürme işlemiyle maddelerin bir faktördeki yükleri artarken diğer faktörlerdeki yüklerinin azaldığı, bunun sonucunda da faktörlerin kendileri ile yüksek ilişkili olan

maddelerle gruplandıkları ve bu sayede faktör yükleri tablosunun daha kolay yorumlanabileceği düşünülmektedir (39). Araştırmada faktörlerin yapısını incelemek için varimaks döndürme yöntemi kullanılmıştır. Sık kullanılan döndürme tekniklerinden birisi varimaks döndürme yöntemidir. Varimaks döndürme yönteminde faktör matrisi sütunundaki bazı değerler 1'e yaklaştırılırken, geriye kalan çok sayıda değer 0'a yaklaştırılmaktadır. Bu durum daha iyi yorum yapılması için faktör varyanslarının maksimum olmasını sağlar (39). Varimaks döndürme ile yapılan faktör analizi kapsamında, .32 sınırının altında kalan maddeler, birden fazla faktörde yer alan binişik maddeler, kuramsal çerçeveye göre uygun olmayan faktörde yer alan maddeler veri setinden çıkarılmıştır. Toplamda 37 madde ölçekten çıkarılmış ve 27 maddeli, 3 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Tablo 3'te faktör öz değerleri, varyans ve yığılımlı varyans değerleri gösterilmiştir.

**Tablo 3. Faktör öz değerleri, varyans ve yığılımlı varyans değerleri**

Bileşen	Özdeğer	Varyans	Yığılımlı Varyans
1	8.31	30.78	30.78
2	2.24	8.33	39.11
3	1.95	7.22	46.33

Tablo 3'te açıklanan toplam varyans tablosuna göre birinci faktör toplam varyansın % 30.78'ini, iki faktör birlikte varyansın % 39.11'ini, üç faktör birlikte % 46.33'ünü açıklamıştır. Ayrıca faktör özdeğerlerinin 1'den büyük olduğu gözlenmiştir. Tavşancıl'a göre sosyal bilimlerde yapılan analizlerde %40 ile % 60 arasında değişen toplam varyans oranlarının yeterli olduğu kabul edilmektedir (40). Şekil 1'de varimaks döndürme sonrası yamaç birikinti grafiği gösterilmiştir.



**Şekil 1. Varimaks döndürme sonrası yamaç birikinti grafiği**

Şencan'a göre, her faktörün altında en az 3 madde olması gerekmektedir (41). Varimax döndürme sonucunda ortaya çıkan faktör özdeğerleri, varyans ve yığılımlı varyans değerleri ve yamaç-birikinti grafiği birlikte incelendiğinde özdeğeri 1'den büyük üç faktör bulunmakta, yamaç-birikinti grafiği üç faktörlü yapıyı göstermekte, bu faktörler altında en az üç madde bulunmakta ve faktörler altında toplanan maddelerin aynı kavramsal anlama sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan bu üç faktörün toplam varyansın % 46.33'ünü açıkladığı görülmektedir. Tablo 4'te varimaks döndürme sonucunda maddelerin faktörlere dağılımları, madde faktör yükleri, Bileşen Sayısı ve madde toplam korelasyon değerlerine ilişkin t değerleri gösterilmiştir. Her bir maddede, madde toplam puan arasındaki korelasyonlar .31 ile .70 arasındadır. Büyüköztürk'e göre, madde toplam korelasyonu için alınabilecek sınır değer 0.30 olması gerekmektedir (42).

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin birinci faktörü, 23., 24., 26., 28., 30., 31., 32., 33., 34. ve 35. madde ile birlikte, toplam 10 maddeden oluşan gizliliği koruma eğilimi faktörüdür. Birinci faktör toplam varyansın % 8.33'ünü açıklamaktadır. Bu faktörde bulunan maddelerin faktör yükleri 56 ile .74 arasında değişmektedir.

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin ikinci faktörü 5., 6., 7., 9., 10., 12., 17., 18. ve 22. maddelerle toplam dokuz maddeden oluşan özyeterlilik faktörüdür. Maddeler toplam varyansın % 30.78'ini açıklamaktadır. İkinci faktördeki maddelerin faktör yükleri .52 ile .76 arasındadır. Ölçeğin üçüncü faktörü, 39., 40., 41., 44., 47., 48., 50. ve 57. madde ile birlikte toplam sekiz maddeden oluşan gizliliği koruma davranışı faktörüdür. Bu faktör toplam varyansın % 7.22'sini açıklamaktadır. Üçüncü faktörde bulunan maddelerin faktör yükleri .42 ile .67 arasında değişmektedir.

### Doğrulayıcı faktör analizi

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin açımlayıcı faktör analizi ile ortaya konan yapısı ayrıca doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının değerlendirilmesinde uyum iyiliği istatistiklerinden yararlanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sürecinde, ilk olarak birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda ki-kare değeri 583.29 ve serbestlik derecesinin 321 olduğu görülmüştür. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı  $\chi^2(321) = 583.29$  ( $p < .001$ ),  $\chi^2/sd = 1.82$ 'dir. Diğer uyum indeksleri; NFI = .93, NNFI = .97, CFI = .97, IFI = .97, RMSEA = .056 olarak bulunmuştur. Araştırma kapsamında ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi yapılarak alt boyutların bir üst faktörde birleşip birleşmediği test edilmiştir. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı  $\chi^2(321) = 583.29$  ( $p < .001$ ),  $\chi^2/sd = 1.82$ 'dir. Diğer uyum indeksleri ise NFI = .93, NNFI = .97, CFI = .97, IFI = .97, RMSEA = .056'dır. Yapılan analizler sonucunda gizliliği koruma eğilimi, özyeterlilik ve gizlilik eğilimi boyutları arası korelasyon .77, özyeterlilik ve gizliliği koruma davranışı arası korelasyon .43 ve gizlilik eğilimi ve gizliliği koruma davranışı arası korelasyon .60'tır.

Her bir boyutu temsil eden maddelere ait faktör yükleri özyeterlilik boyutu için .57-.72 arasında; gizliliği koruma eğilimi boyutu için .53-.77 arasında; gizliliği koruma davranışı boyutu için .34-.61 arasında; faktörlerin hata varyansları .40 ile .89 arasındadır. Boyutlar arası korelasyona bakıldığında; özyeterlilik ve gizlilik eğilimi boyutları arası korelasyon .77, özyeterlilik ve gizliliği koruma davranışı arası korelasyon .43 ve gizlilik eğilimi ve gizliliği koruma davranışı arası korelasyon .60'tır.

İkinci düzey DFA 'da üç faktör, mahremiyet gizil değişkenine bağlanmıştır. Mahremiyet üst düzey (ikinci düzey) değişkeni ile özyeterlilik faktörü arasındaki korelasyon katsayısı .74, gizlilik eğilimi faktörü arasındaki korelasyon katsayısı 1.04 ve gizliliği koruma davranışı faktörü arasındaki korelasyon katsayısı .58'dir.

### Ölçüt dayanaklı geçerlilik

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin uyum geçerliliğini ortaya koymak için ölçeğin faktör puanları ile Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği faktör puanları ve Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği faktör puanları arasındaki korelasyonlar incelenmiş ve bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

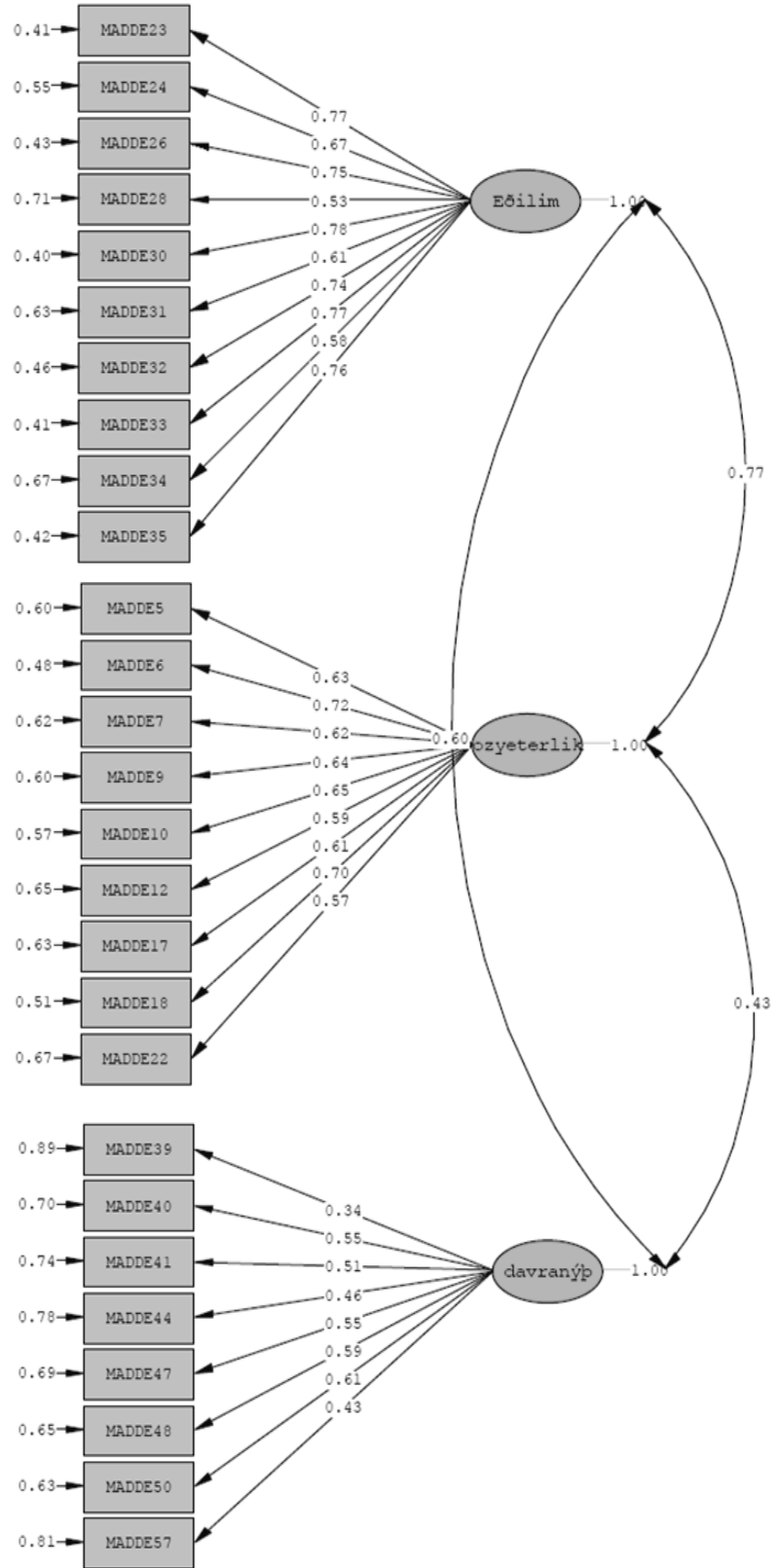
**Tablo 4. Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeğine ilişkin yapı geçerliği değerleri**

Maddeler	1.Faktör Yük Değeri	2. Faktör Yük Değeri	3. Faktör Yük Değeri	Ortak Faktör Varyansı	Madde Toplam Korelasyonu
23. Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel bilgilerimi gizli tutmak benim için önemlidir.	.747			.63	.70
30. Sosyal medyada güvende olmak için gizliliği korumaya yönelik bilgi ve becerilere sahip	.716			.58	.68



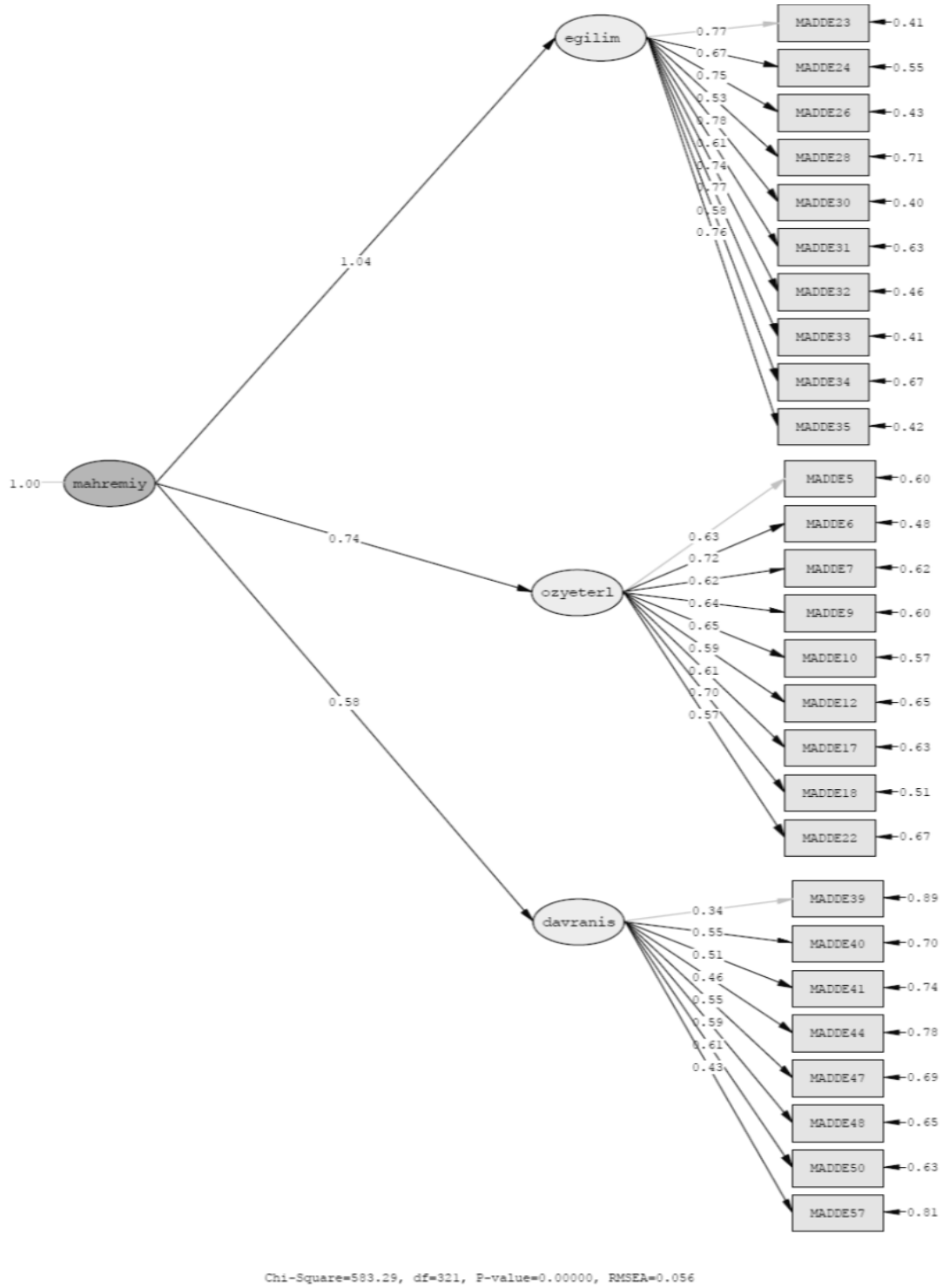
olmak gerektiğine inanırım.					
26. Sosyal paylaşım sitelerinde başkalarının mahremiyetine saygı duymak gerektiğini savunurum.	.713			.54	.64
24. Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel mahremiyete yönelik tehditleri dikkate alırım.	.696			.54	.64
28. Sosyal medyada her şeyi paylaşmayı doğru bulmuyorum.	.674			.47	.54
31. Sosyal paylaşım sitelerine fazla bilgi vermenin gizliliği tehlikeye düşürdüğüne inanırım.	.667			.50	.61
35. Sosyal paylaşım sitelerinde yaptığım paylaşımlarda (fotoğraf, video, yorum vb.) kişisel bilgilerimin açığa çıkmamasına dikkat ederim.	.665			.50	.66
33. Başkalarıyla ilgili yaptığım paylaşımlarda onların gizliliğine önem veririm.	.635		.300	.53	.68
32. Gelecekte kariyerimin olumsuz etkilenmemesi için sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğime özen gösteririm.	.616		.326	.50	.67
34. Sosyal paylaşım sitelerinde yaptığım paylaşımlarda izin almadan başkalarının fotoğraflarını/videolarını kullanmamaya özen gösteririm.	.568			.40	.58
10. Kullandığım sosyal paylaşım siteleri, gizliliğimi ihlal ettiğinde gerekli yerlere başvurabilirim.		.764		.64	.60
9. Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel verilerin gizliliği ile ilgili ihlallerde hukuki yolları kullanabilirim.		.751		.63	.57
7. Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel verilerin korunması ile ilgili hukuki düzenlemeleri bilirim.		.692		.50	.53
5. Sosyal medyada gizliliğimi tehdit eden durumlarla başa çıkabilirim.	.325	.647		.52	.54
12. Sosyal paylaşım sitelerinde başkalarının gizliliğini korumalarına yardımcı olabilirim.		.578		.39	.52
6. Sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğimi koruma konusunda yeterliyim.	.422	.574		.51	.60

22. Sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğim için risk oluşturabilecek durumlardan uzak durabilirim.		.542		.31	.44
17. Sosyal paylaşım sitelerinde yayınladığım kişisel bilgilerime erişebilecek kişileri sınırlandırabilirim.	.375	.534		.42	.54
18. Sosyal paylaşım sitelerinin kişisel verilerimi (ad-soyad, telefon numarası, e-posta vb.) kullanmalarını istediğim zaman engelleyebilirim.	.352	.521		.39	.58
47. Profilimde paylaştığım fotoğraflarda ve/veya videolarda başkalarını etiketlemem.			.679	.47	.42
44. Başkalarının görmesine engel olmak için profilimde yapılan paylaşımları okuduktan sonra silerim.			.651	.43	.38
41. Bir arkadaşımın profiline/paylaşımına yorum yazmak yerine ona özelden mesaj gönderirim.			.595	.39	.43
40. Güvende olmak için sosyal medya sitelerini ebeveynlerimin onayladığı gibi kullanırım.	.342		.540	.41	.51
48. Profilimde paylaştığım fotoğraflarda ve/veya videolarda başkalarını etiketlemeden önce onlardan izin alırım.	.323		.521	.41	.55
57. Sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğimin tehlikeye düşmemesi için arkadaş/takipçi sayımın az olmasına dikkat ederim.			.466	.25	.33
39. Sosyal paylaşım sitelerinde bilmediğim kişilerin benim hakkımda bilgi edinmesini engellemek için yanlış bilgi veririm.			.455	.21	.31
50. Kişisel bilgilerimi kaydetmeden önce sosyal paylaşım sitelerinin gizlilik politikalarını okurum.			.428	.31	.54



Chi-Square=583.29, df=321, P-value=0.00000, RMSEA=0.056

Şekil 2. Birinci düzey DFA diyagramı



Şekil 3. İkinci düzey DFA diyagramı

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği faktör puanları ve çevrimiçi mahremiyet ölçeği faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı incelendiğinde öz yeterlilik faktör puanları ile çevrimiçi mahremiyet faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .07 olduğu tespit edilmiş ve değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Çevrimiçi mahremiyet faktör puanları ile gizliliği koruma eğilimi faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .31 ve gizliliği koruma davranışı faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .62 bulunmuş ve bu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ( $p < .01$ ). Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği faktör puanları ve

çevrimiçi güvenlik ölçeği faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısına bakıldığında, özyeterlilik faktör puanları ile çevrimiçi güvenli davranışlar faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .30, gizliliği koruma eğilimi faktör puanları ile çevrimiçi güvenli davranışlar faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .23 ve gizliliği koruma davranışı faktör puanları ile çevrimiçi güvenli davranışlar faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .24 bulunmuş ve bu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ( $p < .01$ ). Özyeterlilik faktör puanları ile çevrimiçi güvenli olmayan davranışlar faktör puanları arasındaki korelasyon katsayısı .04 olarak bulunmuş ve bu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Çevrimiçi güvenli olmayan davranışlar faktörü ile gizliliği koruma eğilimi ( $r = -.27^{**}$ ) ve gizliliği koruma davranışı ( $r = -.39^{**}$ ) korelasyon katsayısı arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ( $p < .01$ ).

**Tablo 5. Ergenler için Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği ile diğer değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları**

	Gizliliği Koruma Eğilimi	Özyeterlilik	Gizliliği Koruma Davranışı	Çevrimiçi Mahremiyet Eğilimi	Çevrimiçi Güvenli Davranışlar	Çevrimiçi Güvenli Olmayan Davranışlar
Gizliliği Koruma Eğilimi	1	.34**	.41**	.31**	.23**	-.27**
Özyeterlilik		1	.07	.07	.30**	.04
Gizliliği Koruma Davranışı			1	.62**	.24**	-.39**
Çevrimiçi Mahremiyet				1	.26**	-.36**
Çevrimiçi Güvenli Davranışlar					1	-.19*
Çevrimiçi Güvenli Olmayan Davranışlar						1

n= 150, \*\* $p < .01$ , \* $p < .05$

## Güvenirlilik

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin güvenirliliğinin tespit edilmesinde Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test güvenirlilik katsayısı hesaplanmıştır. Birinci uygulamanın (n=377) ve ikinci uygulamanın (n=150) katılımcı grubu verileriyle ayrı ayrı Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı değerlendirilmiş ve Tablo 6'da verilmiştir.

**Tablo 6. Ergenler için Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği faktörlerine ilişkin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları**

Faktörler	Cronbach Alpha		
	Uygulama	Uygulama	Test Tekrarı
Gizliliği Koruma Eğilimi	.90	.85	.55
Özyeterlilik	.85	.85	.78
Gizliliği Koruma Davranışı	.73	.65	.54
Tüm Ölçek	.85	.90	.78

İlk uygulamada gizliliği koruma eğilimi faktörü için .90, özyeterlilik faktörü için .85, gizliliği koruma davranışı faktörü için .73 olduğu gözlenmektedir. İkinci uygulamada ise gizliliği koruma eğilimi faktörü için .85, özyeterlilik faktörü için .85, gizliliği koruma davranışı faktörü için .65 olduğu görülmektedir. Test tekrar test için yapılan ilk uygulamanın Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .85, ikinci uygulamanın ise .90 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin test – tekrar test güvenirliliğini belirlemek amacıyla ikinci çalışma grubuna (n=150) iki hafta arayla uygulama yapılmıştır. Uygulamalar arası korelasyon, gizliliği koruma eğilimi faktörü için .55,



özyeterlilik faktörü için .78 ve gizliliği koruma davranışı faktörü için .54 olarak tespit edilmiştir. Tüm ölçek için her iki uygulama arası korelasyon katsayısı .78 olduğu görülmüştür.

## Tartışma

Bu çalışmanın amacı ergenlerin sosyal medyada mahremiyeti koruma becerilerini ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçeğin yapı geçerliliği; madde toplam korelasyonu, açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Ölçüt dayanaklı geçerliliği ise, ölçek puanları ile çevrimiçi mahremiyet ölçeği ve çevrimiçi güvenlik ölçeği puanları arasındaki ilişkilerin ortaya konulması yoluyla incelenmiştir. Güvenirlilik analizleri kapsamında iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alpha) ve test-tekrar test güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Faktör analizi sonucunda 27 maddeli ölçeğin açıkladığı toplam varyansın % 46.33 olduğu, üç faktörlü bir yapı sergilediği, birinci ve ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizinin uyum indekslerinin iyi uyuma işaret ettiği gözlenmiştir. Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği faktör puanları ve Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği faktör puanları arasındaki korelasyon incelendiğinde çevrimiçi mahremiyet faktör puanları ile gizliliği koruma eğilimi ve gizliliği koruma davranışı arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Gözlemlenen yüksek korelasyona göre gizliliği koruma eğiliminin tek başına sosyal medya mahremiyetini koruma becerisi için oldukça önemli olduğu ve bireyde mahremiyeti koruma becerisinin oluşumunda gizliliği korumaya ilişkin içten yönelmenin öncelikli olduğu söylenebilir. Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği faktör puanları ile Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği'nin çevrimiçi güvenli davranışlar faktör puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Çevrimiçi güvenli olmayan davranışlar faktörü ile gizliliği koruma eğilimi ve gizliliği koruma davranışı arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğinin benzer ölçüt dayanaklı geçerliliğe sahip olduğu söylenebilir. Cronbach Alpha katsayısı tüm ölçek için .90 ve test- tekrar test güvenilirlik katsayısı .78'dir. Elde edilen bulgulara göre ölçeğin güvenilirlik katsayısının yeterli olduğu ve doğrulayıcı faktör analizindeki uyum indekslerinin iyi uyuma işaret ettiği gözlenmiştir.

Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğindeki alt boyutlardan ilki gizliliği koruma eğilimi olarak isimlendirilmiştir. Gizliliği koruma eğilimi, bireyin gizlilik konusundaki temel inançlarını ifade eder. Bir kişinin mahremiyet değerleri ve mahremiyete yönelik psikolojik ihtiyaçlar hakkında genel tutumu olarak tanımlanır. Genellikle bir kişilik özelliği olarak ele alınır ve çoğunlukla çevrimiçi gizlilik kaygısı gibi gizlilik inançları için belirleyicidir (9). Sosyal ağlarda gizliliğin ihlal edilmesinden endişe duyulmasının, bilgiyi açıklama eğilimini azalttığı ve bireyleri gizliliği koruma davranışlarına yönlendirdiği görülmektedir (12). Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğindeki alt boyutlardan ikincisi özyeterlilik olarak isimlendirilmiştir. Özyeterlilik; bireyin, kendini risklerden koruyabilme yeteneği olduğuna dair inancı olarak tanımlanabilir (21). Özyeterlilik, bireyin bir davranışı gerçekleştirmeden önce konu ile ilgili kendini ne kadar yeterli gördüğü ile ilgilidir (43). Sosyal medya öz yeterliği, bir kişinin çevrimiçi gizlilik konusunda görevini yerine getirme becerisinin algılanması anlamına gelir (44). Araştırma kapsamında, alan yazında incelenen Sosyal Paylaşım Sitelerinde Gizlilik Endişesi ve Gizliliği Koruma Faktörleri Ölçeği ve Genç Ergenlerin Gizliliği Koruma Davranışları Anketi'nde özyeterlilik boyutunun yer aldığı görülmektedir (24-21). Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeğindeki son alt boyut ise gizliliği koruma davranışı olarak isimlendirilmiştir. Gizliliği koruma davranışı; bireylerin, çevrimiçi ortamlarda, kendi kişisel bilgilerini/paylaşımalarını korumak için yaptıkları davranışları ifade eder (9,10). Gizliliği koruma davranışı; kişinin kendisiyle ilgili bilgileri başkalarına ne zaman, nasıl ve ne ölçüde iletildiğini kontrol etmesi, kişisel bilgilerin toplanması ve yayılması üzerinde bireysel kontroldür (45). Gizliliği koruma davranışı faktörünün, sosyal medyada mahremiyetin ölçümü ile ilgili geliştirilen ve araştırma kapsamında incelenen Sosyal Paylaşım Sitelerinde Gizlilik Endişesi ve Gizliliği Koruma Faktörleri Ölçeği, Genç Ergenlerin Gizliliği Koruma Davranışları Anketi ve Sosyal Ağ Sitelerinde Bilgiyi Açıklama ve İnternet Gizlilik Kaygısı Anketi'nde yer aldığı görülmektedir (13,21,24).

Araştırma kapsamında incelenen bazı ölçme araçlarında sosyal medyada mahremiyet standartlarından farklı alt boyutların da var olduğu görülmüştür. Örneğin; Othman ve diğerleri tarafından geliştirilmiş olan

Sosyal Paylaşım Sitelerinde Gizlilik Endişesi ve Gizliliği Koruma Faktörleri Ölçeği incelendiğinde, özyeterlilik ve gizliliği koruma davranışı alt boyutlarından farklı olarak bilgi gizliliği endişesi, algılanan ciddiyet, algılanan güvenlik açığı, çözüm etkinliği, ödül, kendilik gizliliği algısı, başkalarına yönelik gizlilik algısı, algılanan müdahalecilik faktörlerinin var olduğu gözlenmektedir (21). Young ve Quan-Haase tarafından geliştirilmiş olan Sosyal Ağ Sitelerinde Bilgiyi Açıklama ve İnternet Gizlilik Kaygısı Anketi'nde, gizliliği koruma davranışı alt ölçeğinden farklı olarak bilgi paylaşımı, kişisel ağ boyutu, gizlilik endişesi, istenmeyen kullanıcılarla ilgili endişe ve profil görünürlüğü şeklinde alt ölçekler bulunmaktadır (13). Youn tarafından geliştirilen Genç Ergenlerin Gizliliği Koruma Davranışları Anketi'nde özyeterlilik ve gizliliği koruma stratejileri alt ölçeklerinden farklı olarak gizlilik risklerine karşı savunmasızlık, bilginin açıklanmasından kaynaklanan yararlar, çevrimiçi gizlilik kaygısı seviyesi ve içsel kaynaklar alt ölçeklerinden oluşmaktadır (24). Waters ve Ackerman tarafından geliştirilen Gönüllü Bilgilendirme Motivasyonu ve Algılanan Sonuçları Ölçeği'nde; öz sunum, ilişki yönetimi, bilgi depolama ve eğlence, eğilimleri koruma, bilgi paylaşımı ve gösteriş şeklinde alt boyutlar bulunmaktadır (25). Geliştirilen Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği'nin alan yazında incelenen ölçme araçlarıyla ortak alt boyutları özyeterlilik, gizliliği koruma eğilimi ve gizliliği koruma davranışdır. İncelenen ölçme araçlarındaki; bilgi gizliliği endişesi, algılanan ciddiyet, algılanan güvenlik açığı, çözüm etkinliği, çevrimiçi gizlilik kaygısı seviyesi, ödül, kendilik gizliliği algısı, başkalarına yönelik gizlilik algısı, algılanan müdahalecilik ve profil görünürlüğü faktörlerinin, geliştirilen Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği'nin gizliliği koruma eğilimi faktörüne; öz sunum ve içsel kaynaklar faktörlerinin özyeterlilik faktörüne; gizlilik risklerine karşı savunmasızlık, ilişki yönetimi, bilgi depolama ve eğlence, bilginin açıklanmasından kaynaklanan yararlar, bilgi paylaşımı ve gösteriş faktörlerinin ise gizliliği koruma davranışı faktörüne karşılık geldiği düşünülmektedir. Bu nedenle geliştirilen ölçeğin alan yazında var olan diğer ölçeklerle tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Çevrimiçi gizlilik ve çevrimiçi güvenlik kavramları; internete bilgi toplamak, görüş bildirmek ve eğlence gibi amaçlarla bağlanan kişilerin internet üzerinde tüm ortamlarda bilinçli veya bilinçsiz yapılan paylaşımların ve kişisel bilgilerin mahremiyeti ve güvenliğini ifade etmektedir (46,47). Dijital ortamlarda iletişim çok büyük oranda internet teknolojisiyle, özellikle sosyal ağlar kullanılarak sağlanmaktadır (48). We Are Social ve Hootsuite'in birlikte yayınladığı "Digital in 2020" raporuna göre, tüm dünyada 4.54 milyar internet kullanıcısı içerisinde 3.80 milyarı (%84) sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadır (19). Bu çerçevede, sosyal medyada mahremiyeti koruma becerisine sahip olmanın; genel anlamda tüm sanal ortamlarda mahremiyeti koruma becerisine sahip olma ve tüm çevrimiçi ortamları güvenli ve sorumlu kullanmayla ilişkili olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyeti Koruma Becerileri Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu düşünülmektedir. Çalışmanın kısıtlılıkları; Orta Karadeniz bölgesindeki bir ilçede öğrenimine devam eden 11-18 yaş arası 790 katılımcı ile sınırlı olması, açılımcı ve doğrulayıcı faktör analizleri de aynı veri setinin ikiye bölünmesiyle ortaya çıkan iki farklı veri seti üzerinden gerçekleştirilmesi, madde analizleri sürecinde bazı maddelerin yeterli faktör yükü almadıklarından ya da uygun olmayan faktörde yer aldığından ölçeğin dışında tutulmasıdır. Çalışmanın kısıtlılıkları göz önüne alınarak ileride yapılacak çalışmalarda daha büyük örneklem gruplarından veri toplanarak doğrulayıcı faktör analizi yeniden yapılarak yapının doğruluğu test edilebilir; akademik başarı, ekonomik durum, anne-baba birliktelik durumu gibi değişkenlerle sosyal medyada mahremiyeti koruma becerisi arasındaki ilişkiler incelenebilir. Gerçekleştirilecek yeni bir çalışma ile madde havuzundaki mevcut tüm maddeler farklı çalışma grupları üzerinde yeniden denenebilir ve bu sayede ergenlerin sosyal medyada mahremiyeti koruma becerilerini ölçebilecek daha geniş kapsamlı bir ölçme aracı geliştirilebilir. Ölçek verilerinin tek bir ili kapsamı nedeniyle Türkiye'de farklı sosyoekonomik özellikler sergileyen illerden veri toplanarak ölçeğin yapısı tekrar incelenebilir. Bu çalışma sonucunda geliştirilen ölçeğin; sosyal medyada mahremiyet konusunda riskli davranışlarda bulunmaya eğilimli öğrencilerin belirlenmesi, öğrencilerde sosyal medyada mahremiyet algısının yaratılması ve gizliliği koruma davranış stratejilerinin geliştirilmesi ile ilgili önleyici rehberlik anlamında okul psikolojik danışmanlarına/rehberlik öğretmenlerine yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Ayrıca ölçek ile elde edilecek veriler sosyal medya mahremiyeti konusunda sorun yaşayan danışmanlarla yapılan görüşmelerde değişimi değerlendirmek amacıyla da kullanılabilir. Okullarda psikolojik danışmanlar

tarafından konu ile ilgili psiko-eğitim programları hazırlanıp, sosyal medyada mahremiyet ile ilgili riskli davranışlarda bulunmaya eğilimli öğrencilerin bu çalışma aracılığıyla belirlenerek, psiko-eğitim programlarına alınabilecekleri düşünülmektedir. Bu çalışmanın ortaokullarda bilişim teknolojileri ve yazılım, liselerde bilgisayar bilimi derslerinde öğretmenler tarafından sosyal medyada mahremiyetiyle ilgili farkındalık yaratma ve sosyal medyada mahremiyet konusunda risk grubundaki öğrencilerin belirlenmesi amacıyla da kullanılabileceği düşünülmektedir.

## Kaynaklar

1. Akıncı-Vural ZB, Bat M. Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yaşar University* 2010; 20(5): 3348-3382.
2. Sü-Eröz S, Doğdubay M. Turistik ürün tercihinde sosyal medyanın rolü ve etik ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2012; 27(1): 133-157.
3. Dwyer C, Hiltz SR, Passerini, K. Trust and Privacy Concern Within Social Networking Sites: A Comparison Of Facebook And Myspace. 13th American Information Systems Conference, 2007.
4. Jia H, Xu H. Measuring individuals' concerns over collective privacy on social networking sites. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace* 2016; 10(1).
5. Karagülle AE. Günümüzde Değişen Mahremiyet Algısının Sosyal Ağlar Bağlamında İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
6. Baysal-Berkup S. Sosyal Ağlarda Bireysel Mahremiyet Paylaşımı: X ve Y Kuşakları Arasında Karşılaştırmalı Bir Analiz. Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, 2015.
7. Eroğlu Ş. Dijital yaşamda mahremiyet (gizlilik) kavramı ve kişisel veriler: Hacettepe Üniversitesi bilgi ve belge yönetimi bölümü öğrencilerinin mahremiyet ve kişisel veri algılarının analizi. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 2018; 35(2): 130-153.
8. Akar H, Akar F. Sosyal medyada mahremiyet algısı: üniversite öğrencileri araştırması. İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi 2021; 6(1): 285-297.
9. Kamp MH. Determinants Of Privacy Protection Behavior On Social Network Sites: The Role Of Privacy Beliefs. Master Thesis. Stockholm: Royal Institute of Technology, 2016.
10. Liang H, Shen F, Fu KW. Privacy protection and self-disclosure across societies: a study of global Twitter users. *New Media Soc* 2017; 19(9): 1476-1497.
11. Mosteller J, Poddar A. To share and protect: Using regulatory focus theory to examine the privacy paradox of consumers' social media engagement and online privacy protection behaviors. *Journal of Interactive Marketing* 2017; 39: 27-38.
12. Gökaliler E, Saatçioğlu E. Sosyal büyük veri ekseninde kişisel gizlilik sorunsalı: Türkiye'de eğitilmiş ve kentli sosyal ağ kullanıcılarının gizlilik sorunlarına yaklaşımları. *Connectist: Istanbul University Journal of Communication Sciences* 2020; 58: 133-167.
13. Young AL, Quan-Haase A. Information revelation and internet privacy concerns on social network sites: a case study of facebook. 4th International Conference on Communities and Technologies, 2009.
14. O'keeffe GS, Clarke-Pearson K. Clinical Report-The impact of social media on children, adolescents and families. *American Academy of Pediatrics* 2011; 127(4): 800-804.
15. Marwick AE, Boyd D. Networked privacy: how teenagers negotiate context in social media. *New Media Soc* 2014; 16(7): 1051-1067.
16. Özden K. Yeni medya ve etik: sosyal medyada mahremiyet. I. Uluslararası Kapadokya Felsefe ve Sosyal Bilimler Kongresi (CAPASS2019) 2019.
17. Şahin, N. Ergenlik Problemleri ve Baş Etme Yöntemleri ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.
18. Yonker L, Zan S, Sciria C, et al. Friending Teens: Systematic review of social media in adolescent and young adult health care. *J Med Internet Res* 2015; 17(1): e4.
19. <https://wearesocial.com/digital-2020> (15 Mayıs 2021 tarihinde ulaşıldı).
20. <https://www.tuik.gov.tr/> (15 Mayıs 2021 tarihinde ulaşıldı).
21. Othman NF, Ahmad R, Sedek M. Factors of concerning privacy-protection social networking sites. *International Business Management* 2016; 10(16): 3682-3691.
22. Öz M. Changes in use and perception of privacy: exploring Facebook users' privacy concerns and awareness of privacy implications. *Journal of Yasar University* 2014; 9(35): 6245-6254.

23. Acılar A, Mersin S. Üniversite öğrencilerinin Facebook kullanımı ile mahremiyet kaygısı arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 2015; 14(54): 103-114.
24. Youn S. Determinants of online privacy concern and its influence on privacy protection behaviors among young adolescents. *J Consum Aff* 2009; 43(3), 389-417.
25. Waters S, Ackerman J. Exploring privacy management on Facebook: motivations and perceived consequences of voluntary disclosure. *J Comput Mediat Commun* 2011; 17(1): 101-115.
26. Masur PK, Scharnow M. Disclosure management on social network sites: individual privacy perceptions and user-directed privacy strategies. *Soc Media Soc* 2016; 2(1): 113.
27. Oktuğ-Zengin M, Zengin İ. Facebook'ta güvenlik davranışı ve mahremiyet kaygısı: İstanbul'da yaşayan kullanıcılara ilişkin bir araştırma. *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* 2015; 6: 1-33.
28. DeVellis RF. Ölçek Geliştirme: Kuram ve Uygulamalar, Tozan, T (Çeviren). İstanbul: Nobel Yayınları, 2017:73-114.
29. Mihçı P, Kılıç-Çakmak E. Öğrenci siber sağlık ölçekleri geliştirme çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2017; 37(2): 457-491.
30. Karagöz Y, Köstereliöğlü İ. İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin faktör analizi metodu ile geliştirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2008; 21: 81-97.
31. Tabachnick BG, Fidell LS. Using multivariate statistics. Sixth Edition. Boston: Pearson Education, 2013.
32. Bentler PM, Bonett DG. Significance tests and goodness-of-fit in the analysis of covariance structures. *Psychol Bull* 1980; 88(3): 588-606.
33. Jöreskog KG, Sörbom D. LISREL 7: A guide to the program and applications 1988; SPSS Inc.
34. Marsh HW, Balla JR, McDonald RP. Goodness of fit indexes in confirmatory factor analysis: the effect of sample size. *Psychol Bull* 1988; 103(3): 391-410.
35. Bentler, PM. Comparative fit indexes in structural models. *Psychol Bull* 1990; 107(2): 238-246.
36. Hu LT, Bentler PM. Fit indices in covariance structure modeling: sensitivity to underparameterized model misspecification. *Psychol Methods* 1998; 3(4): 424-453.
37. Yurdugül, H. Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerliği İçin Kapsam Geçerlik İndekslerinin Kullanılması. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 2005.
38. Büyüköztürk Ş. Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. 1. Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2002: 133-147.
39. Çokluk Ö, Şekercioğlu G, Büyüköztürk Ş. Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve Lisrel Uygulamaları. 1. Baskı, Ankara: Pegem Akademi, 2010: 211-216.
40. Tavşancıl E. Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. 5. Baskı, Ankara: Nobel Yayıncılık, 2002.
41. Şencan H. Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik. 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005:405.
42. Büyüköztürk Ş. Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 2002; 32(32): 470-483.
43. Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychol Rev* 1977; 84(2): 191-215.
44. Chen ZF, Cheng Y. Consumer response to fake news about brands on social media: the effects of self-efficacy, media trust, and persuasion knowledge on brand trust. *Journal of Product & Brand Management* 2019; 29(2): 188-198.
45. Boerman SC, Kruikemeier S, Borgesius FJ. Exploring motivations for online privacy protection behavior: insights from panel data. *Communic Res* 2018; 1-25.
46. Aslanyürek M. İnternet ve sosyal medya kullanıcılarının internet güvenliği ve çevrimiçi gizlilik ile ilgili kanaatleri ve farkındalıkları. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 2016; 3(1): 80-106.
47. Töngel E, Kara M. Üniversite öğrencilerinin çevrimiçi mahremiyet farkındalıklarının belirli etkenler açısından incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2021; 25(1): 147-162.
- Çubukcu A, Bayzan Ş. Türkiye'de dijital vatandaşlık algısı ve bu algıyı internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile artırma yöntemleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research* 2013; 5: 148-174.

## Ek. Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği

No	Madde	1	2	3	4	5
		Kesinlikle katılmıyorum				Kesinlikle katılıyorum
1	Sosyal medyada gizliliğimi tehdit eden durumlara başa çıkabilirim.					
2	Sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğimi koruma konusunda yeterliyim.					
3	Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel verilerin korunması ile ilgili hukuki düzenlemeleri bilirim.					
4	Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel verilerin gizliliği ile ilgili ihlallerde hukuki yolları kullanabilirim.					
5	Kullandığım sosyal paylaşım siteleri, gizliliğimi ihlal ettiğinde gerekli yerlere başvurabilirim.					
6	Sosyal paylaşım sitelerinde başkalarının gizliliğini korumalarına yardımcı olabilirim.					
7	Sosyal paylaşım sitelerinde yayınladığım kişisel bilgilerime erişebilecek kişileri sınırlandırabilirim.					
8	Sosyal paylaşım sitelerinin kişisel verilerimi (ad-soyad, telefon numarası, e-posta vb.) kullanmalarını istediğim zaman engelleyebilirim.					
9	Hesabım ele geçirildiğinde kurtarma konusunda yeterli bilgiye sahibim.					
10	Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel bilgilerimi gizli tutmak benim için önemlidir.					
11	Sosyal paylaşım sitelerinde kişisel mahremiyete yönelik tehditleri dikkate alırım.					
12	Sosyal paylaşım sitelerinde başkalarının mahremiyetine saygı duymak gerektiğini savunurum.					
13	Sosyal medyada her şeyi paylaşmayı doğru bulmuyorum.					
14	Sosyal medyada güvende olmak için gizliliği korumaya yönelik bilgi ve becerilere sahip olmak gerektiğine inanırım.					
15	Sosyal paylaşım sitelerine fazla bilgi vermenin gizliliği tehlikeye düşürdüğüne inanırım.					
16	Gelecekte kariyerimin olumsuz etkilenmemesi için sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğime özen gösteririm.					
17	Başkalarıyla ilgili yaptığım paylaşımlarda onların gizliliğine önem veririm.					
18	Sosyal paylaşım sitelerinde yaptığım paylaşımlarda izin almadan başkalarının fotoğraflarını/videolarını kullanmamaya özen gösteririm.					
19	Sosyal paylaşım sitelerinde yaptığım paylaşımlarda (fotoğraf, video, yorum vb.) kişisel bilgilerimin açığa çıkmamasına dikkat ederim.					
20	Sosyal paylaşım sitelerinde bilmediğim kişilerin benim hakkımda bilgi edinmesini engellemek için yanlış bilgi veririm. (Ters Madde)					
21	Güvende olmak için sosyal medya sitelerini ebeveynlerimin onayladığı gibi kullanırım.					



22	Bir arkadaşımın profiline/paylaşımına yorum yazmak yerine ona özelden mesaj gönderirim.					
23	Başkalarının görmesine engel olmak için profilimde yapılan paylaşımları okuduktan sonra silerim.					
24	Profilimde paylaştığım fotoğraflarda ve/veya videolarda başkalarını etiketlemem.					
25	Profilimde paylaştığım fotoğraflarda ve/veya videolarda başkalarını etiketlemeden önce onlardan izin alırım.					
26	Kişisel bilgilerimi kaydetmeden önce sosyal paylaşım sitelerinin gizlilik politikalarını okurum.					
27	Sosyal paylaşım sitelerinde gizliliğimin tehlikeye düşmemesi için arkadaş/takipçi sayımın az olmasına dikkat ederim.					

## Puanlama

Ergenlerin sosyal medya mahremiyetini koruma becerisi puanı, bireyin ölçekteki tüm maddelere katılma düzeyine ait puanın toplanmasıyla elde edilmektedir. Ölçekteki 20. madde ters maddedir. Bu nedenle toplam puan elde edilmek için bu maddeye verilen puan ters çevrilmelidir. Ölçekten en düşük 27 ve en yüksek 135 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan puan yükseldikçe bireyin sosyal medya mahremiyetini koruma becerisine ait yeterliliğinin yüksek olduğu, puan düştükçe sosyal medya mahremiyetini koruma becerisine ait yeterliliğinin düşük olduğu şeklinde değerlendirilmektedir.